گذر

نرخ رسمی دلار به ۴۲۱۱ تومان رسید

● نرخ رسمی دلار برای دیروز با ۲۰ ریال افزایش چهارهزارو ۲۱۱ تومان تعیین شد. به گزارش فارس، بانک مرکزی نرخ رسمی ارزها برای روز شنبه را درج کرد. بر این اساس دلار با ۲۰ ریال افزایش چهارهزارو ۲۱۱ تومان، پوند با ۲۰۵ ریال رشد ۵۶۰۳.۳ تومان و یورو با افت ۱۴۹ریالی ۴۹۱۰.۹ تومان ارزش‌گذاری شد.

توتال: تلاش اتحادیه اروپا برای ادامه سرمایه‌گذاری در ایران غیرممکن است

● با تصمیم آمریکا برای خروج از برجام و بازگرداندن تحریم‌ها علیه ایران، تلاش اتحادیه اروپا برای ادامه سرمایه‌گذاری در ایران، غیرممکن است، چراکه آنها نیازمند سیستم بانکی آمریکا هستند. به گزارش مهر به نقل از اسپوتنیک، رئیس و مدیر اجرائی ارشد توتال، پاتریک پویانه، در اجلاس انرژی اسپیف گفت: تلاش اتحادیه اروپا برای ادامه سرمایه‌گذاری در ایران، با تصمیم آمریکا برای خروج از برجام و بازگرداندن تحریم‌ها علیه ایران، غیرممکن است، چراکه غول‌های انرژی نیازمند دسترسی به سیستم بانکی آمریکا هستند. این یک حقیقت است که من نمی‌توانم یک شرکت جهانی مانند توتال را بدون دسترسی به سیستم بانکی آمریکا یا سرمایه‌گذاران آمریکایی، اداره کنم. اقتصاد کنونی جهان حول یک ارز شکل گرفته است که آن هم دلار است.

ادامه از صفحه ۴

فروش تضمینی نفت راه نجات برجام

او درباره درآمدهای نفتی رسوب‌شده ایران هم تأکید کرد: باید امکان تبدیل حساب‌های بانک مرکزی ایران به طلا و انتقال آن به کشور وجود داشته باشد. چون فاینانس‌های برجامی نمی‌توانند ادامه یابد، پیشنهاد تبدیل پول نفت به طلا گزینه مناسبی است. اروپا باید بررسی کند که بدون آمریکا، چگونه می‌تواند خدماتی به ایران ارائه کند. این پژوهشگر اقتصادی گفت: باید با فروش تضمینی ۸۰۰ هزار بشکه نفت به چین منابع مالی برای تکمیل راه‌آهن برقی تا دریای مدیرانه را با همکاری چین تأمین کنیم. بحث تکمیل جاده ابریشم را در دستور کار قرار دهیم و پول صد هزار بشکه نفت را هم به صورت یوان دریافت کنیم. موضوع بعدی توافقات بین ایران و چین برای استخراج نفت در چارچوب فاینانس و بازگشت چینی‌ها به میدان نفتی مشخص باشد. افزایش تولید ایجادشده ناشی از حضور چین می‌تواند به‌طور مجدد در همان پروژه‌ها یا موضوع دارو و غذا صرف شود. او همچنین با اشاره به تفاهم‌نامه سوآپ ۵۰۰ هزار بشکه نفت بین ایران و روسیه عنوان کرد: می‌توان این تفاهم‌نامه را در قالب ۲۰۰ هزار بشکه نفت به قرارداد تبدیل کرد. امکان فروش تضمینی تا سقف ۴۰۰ هزار بشکه نفت به روسیه هم وجود دارد. از منابع درآمدی حاصل از فروش تضمینی نفت به روسیه می‌توان تسلیحات و کالاهای اساسی تهیه کرد. روسیه هم در تجارت با ایران سهم خود در بازار نفت را افزایش می‌دهد و بدون نگرانی از ریسک‌های حاصل از حمل‌ونقل خلیج‌فارس، به این حامل انرژی دست می‌یابد. روس‌ها می‌توانند بخشی از منابع مالی حاصل از فروش نفت ایران را در بخش دانه‌های روغنی ایران هزینه کنند یا به تهاتر گندم با ایران بپردازند. به گفته شاکری، موضوع خط لوله گاز ایران تا اروپا باید با یک شرکت مشترک بین روسیه و ایران و سوریه و عراق پیگیری شود. او افزود: ۴۵ درصد سهم این شرکت باید متعلق به ایران، ۴۵ درصد به روسیه، پنج درصد عراق و پنج درصد سوریه باشد. با تکمیل این خط، روسیه امکان مشارکت در خط لوله گازی رقیب را پیدا می‌کند. این پژوهشگر اقتصادی گفت: راهکارهای ارائه‌شده از سوی پژوهشکده مبنا در خارج از چارچوب برنامه عمل FATF هم امکان‌پذیر است درصورتی‌که برنامه‌های اتحادیه اروپا صرفا در بستر FATF قابلیت اجرائی دارد.

منافع طرفین برجام

شاکری در ادامه به تشریح منافع حاصل از حضور طرفین برجام در بسته پیشنهادی مؤسسه مبنا پرداخت و افزود: با فروش تضمینی نفت، سرمایه ثابت ایران افزایش می‌یابد. ساختار انتقال مالی ایران در دور جدید بهبود می‌یابد. امکان جدایی بودجه ارزی و ریالی در کشور فراهم و تضمین جریان کالا و خدمات برای ایرانیان فراهم می‌شود. او ادامه داد: اروپاییان علاوه بر اینکه در برجام باقی می‌مانند، قیمت نفت برایشان کاهش می‌یابد. تولید ناخالص داخلی در اروپا با این همکاری‌ها افزایش می‌یابد و یک دوره طولانی امکان نظارت بر درآمدهای نفتی ایران را پیدا می‌کنند. تنش‌ها در منطقه کاهش می‌یابد و نگرانی ناشی از سیل آوارگان برای اروپا کم می‌شود.

این پژوهشگر اقتصادی درباره منافع حاصل‌شده برای چین عنوان کرد: تبدیل یوان به نفت در چارچوب بازار شانگهای، بازار مصرفی قابل‌توجه در آینده برای چین (در صورت آرام‌شدن منطقه) ایجاد می‌کند. او اضافه کرد: با افزایش سهم روس‌ها از بازار نفت، رشد اقتصادی این کشور تشدید می‌شود.

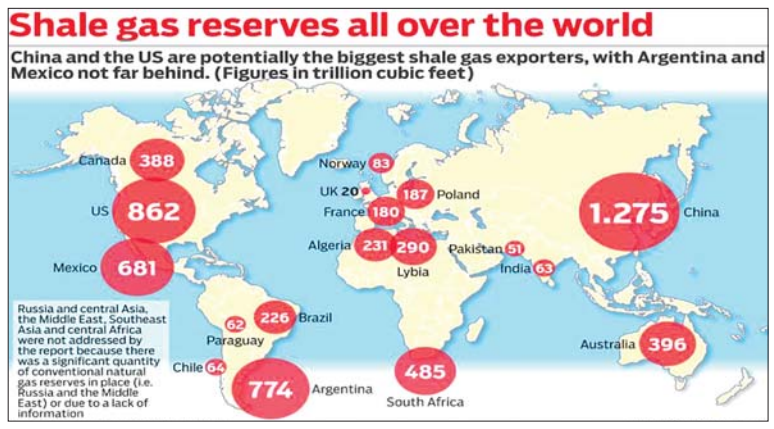

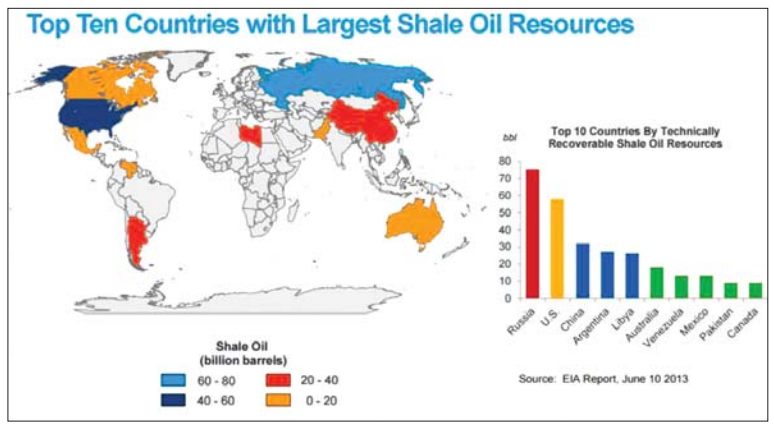

چین درصدد مقابله با برنامه ترامپ است، نه دفاع از ایران

جنگ و ظهور ابرقدرت انرژی

غلامحسین دوانی . عضو انجمن اقتصاددانان حرفه‌ای بریتیش کلمبیا

رفتار سیاسی ترامپ یا هر رئیس‌جمهور آمریکا نمی‌تواند شخصی باشد. همگان متفق‌القول‌اند که شبکه‌ای از نخبگان با نام «اتاق فکر» در هر کشوری سیاست‌هایی کلان را تدوین و طراحی کرده و برای اجرا به مسئولان ابلاغ می‌کنند. تنها تفاوت در نحوه اجراست؛ برای مثال پذیرش انتقال پایتخت اسرائیل به اورشلیم ازسوی همان اتاق فکر در سال ۱۹۹۵ به تصویب کنگره آمریکا رسیده بود، اما ترامپ آن را اجرائی کرد. نگاهی به کتاب «کمیته ۳۰۰» افشاگر حضور محفلی نامرئی و مجازی با حضور اشخاص حقیقی است که بر جهان حکمرانی دارند.

نائومی کلاین، نویسنده مبارز کانادایی و نویسنده کتاب مشهور «دکترین شوک»، بسیاری از لابی‌های سرمایه‌داری جهانی را افشا کرده و چگونگی زمینه‌سازی سیاست‌های نابهنگام و اخبار زلزله‌وار را توضیح داده است. ایشان در همان اوایل جنگ سوریه با استناد به اسناد و مدارک اعلام کرد که دعوای سوریه جنگ بین شیعه و سنی نیست، بلکه ذخایر عظیم گاز کشف‌شده در سوریه چشم جنگ‌طلبان و محافل نفتی را حریص کرده است و موضوع ایجاد خط لوله گازی ایران-عراق-سوریه-اروپا از دیگر محورهای جنگ سوریه بوده است. خانم نائومی کلاین در واقع اولین کسی بوده که به‌صورت مستدل ثابت می‌کند قدرت چگونه از فاجعه سود می‌برد.

موضوع نقشه راه جدید خاورمیانه (New Road Map) از زمان بوش پسر در حمله به عراق مطرح ولی مختصات و مؤلفه‌های آن افشا نشد تا اینکه باراک اوباما در مناظرات انتخاباتی دور دوم مطرح کرد که اولویت آمریکا آسیا و چین است نه خاورمیانه. بعد مشخص شد آمریکا در دوران نفت صددلاری توانسته به تکنولوژی استخراج نفت از قلوه‌سنگ‌ها یا هیدروکربورهای نفتی دست یابد که به نام انقلاب شیل نفتی مشهور شد. حضور راهبران صنعت نفت آمریکا در کابینه ترامپ مشخص کرده کارتل‌های نفتی و بازیگران بازارهای مالی دست بالا را در سیاست‌های دولت دارند. از طرف دیگر اروپا و چین به‌عنوان رقبای اصلی اقتصادی آمریکا حریص نفت ارزان هستند تا رشد اقتصادی خود را حفظ کنند اما آمریکا به‌عنوان تنها قدرت جهانی دارنده نفت (به استثنای روسیه) درصدد است با اعمال سیاست‌های نفتی شوک‌آور، اروپا و چین را به زانو درآورد؛ زیرا برای آمریکا تصورکردنی نیست که بعد از آن‌همه هزینه در برپایی جنگ ستارگان و تلاش برای فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، شاهد رقبای جهانی باشد و شیرینی پیروزی بر شوروی را به تنهایی نچشد! با این توصیف به نکات افشاشده زیر توجه کنید تا دریابید خطر جنگ محتمل کجاست و چرا اروپا تلاش دارد برجام را به هر طریق ممکن حتی با تغییرات حفظ کند یا چین چرا حاضر شده در قبال تمکین ایران منابع مالی بازسازی را در اختیار ایران قرار دهد.

جورج بیکر، رئیس گروه موسوم به تولیدکنندگان برای صادرات نفت خام آمریکا، پس از تصویب لغو ممنوعیت ۴۰ساله صادرات نفت خام این کشور در دسامبر ۲۰۱۵ (آذر ماه ۱۳۹۴)، هدف اساسی و سیاست پشت پرده این استراتژی را آشکار کرده و گفته بود: «اکنون که ما زمین بازی را مسطح کرده‌ایم؛ آمریکا سرانجام این فرصت را دارد که پتانسیل کامل کشور به‌عنوان یک ابرقدرت انرژی را محقق کند. برای تحقق همین راهبرد است که دولت ترامپ تسلط بر بازار جهانی انرژی را در دستورکار اساسی خود قرار داد. به همین علت ترامپ در راستای برنامه‌های بزرگ کارتل‌های نفتی برای تحقق زودهنگام این استراتژی، سیاست خروج از برجام و برپایی یک جنگ را در خاورمیانه برگزیده است. حال سؤال مهم این است که تحقق استراتژی ابرقدرت انرژی شدن آمریکا و تسلط بر بازار جهانی انرژی چه ارتباطی با لغو برجام و برپایی جنگ دارد؟ پاسخ را باید در جغرافیای انرژی آمریکا و دیگر تولیدکنندگان و نیز مصرف‌کنندگان این ماده حیاتی جست.

واقعیت آن است که نفت همچنان قدرت اول و ارزان انرژی جهان محسوب می‌شود. آمریکا فقط ۴۸ میلیارد بشکه از این ذخیره حیاتی دارد. کوچکی این رقم را زمانی بهتر در می‌یابیم که آن را در کنار ذخیره اثبات‌شده ۳۰۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون بشکه‌ای ونزوئلا و ۲۶۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون بشکه‌ای عربستان و ۱۵۸ میلیارد بشکه‌ای نفت ایران و ۱۰۹ میلیارد و ۵۰۰ میلیون بشکه‌ای نفت روسیه قرار دهیم. ذخیره ۴۸ میلیارد بشکه‌ای گویای آن است که آمریکا فقط ۲/۲ درصد از کل نفت متعارف جهان را در اختیار دارد. این در حالی است که این کشور با مصرف ۱۹ میلیون بشکه در روز در رأس کشورهای مصرف‌کننده جا گرفته است.

اما واقعیت مهم دیگر نیز آن است که از سال ۲۰۰۸ و با دستیابی آمریکا به فناوری‌های نوین و پیشرفته‌ای مانند فناوری شکست هیدرولیکی، امکان تولید و بهره‌برداری از ذخایر عظیم نفت شیل برای این کشور فراهم شد. بهره‌برداری از نفت شیل که به انقلاب نفتی مشهور شده، بنا بر گزارش مؤسسه ریستاد انرژی نروژ در سال ۱۳۹۵، یک‌باره ذخایر نفتی آمریکا را به ۲۶۴ میلیارد بشکه افزایش داده است. افزایشی که با اکتشافات جدید میادین خشکی و فراساحلی شیل همچنان رو به صعود دارد و می‌تواند تولید نفت ایالات متحده را به مرز ۱۴ میلیون بشکه در روز برساند. براساس ارزیابی یک شرکت مطالعاتی مستقل نفت و گاز به نام ریستاد انرژی(Rystad Energy) در نروژ، ذخایر نفتِ قابل استحصالِ آمریکا درحال‌حاضر بیش از ذخایر روسیه و عربستانِ سعودی است. به استناد این گزارش تحقیقی مستند که درباره ذخایر انرژی‌های فسیلی در سراسر جهان صورت گرفته، در آمریکا حدود ۲۶۴ میلیارد بشکه ذخایر نفتی، در روسیه ۲۵۶ میلیارد بشکه و در عربستان سعودی نیز ۲۱۲ میلیارد بشکه وجود دارد.

براساس همین گزارش، بیش از نیمی از ذخایر نفت آمریکا نفت شِیل است؛ به‌طوری‌که ایالت تگزاس به‌تنهایی بیش از ۶۰ میلیارد بشکه نفت شِیل دارد.

نفت شِیل نفت نامتعارفی است که از فراوری خرده‌های سنگ نفت‌زا (شِیل نفتی) به دست می‌آید. مواد آلی درون این سنگ‌ها در فرایندهایی به نفت و گاز مصنوعی تبدیل می‌شوند. آقای پِر مگنوس نیسون، تحلیلگر ارشد شرکت ریستاد انرژی با اشاره به ذخایر بالای انرژی فسیلی در آمریکا گفته «سه سال پیش ایالات متحده پس از روسیه، کانادا و عربستان سعودی قرار داشت»؛ اما حالا اوضاع تفاوت کرده است. ریستاد انرژی در این تحقیق سه‌ساله همچنین از وجود حدود ۶۰ هزار حوزه نفتی کشف‌شده در سراسر جهان خبر داد که حدود ۲.۱ تریلیون بشکه ذخایر دارند. این ذخایر حدود ۷۰ برابر میزان تولید کنونی یعنی حدود ۳۰ میلیارد بشکه نفت خام در سال است.

گزارش‌های ریستاد نشان داده که کشورهای روسیه، آمریکا، چین، آرژانتین، لیبی، استرالیا، ونزوئلا، مکزیک، پاکستان و کانادا به ترتیب بالاترین میزان ذخایر گازی شیل را دارا هستند؛ اما درحال‌حاضر فقط آمریکا به تکنولوژی استخراج نفت- گاز شیل دست یافته است و مبالغ عظیمی در دهه قبل در این زمینه با قیمت‌های نفت بالای صد دلار در بشکه در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده بود.

انقلاب حفاری شیل در حالی بازار جهانی انرژی را متحول کرده که بنا بر تحلیل دانیل یارگین، «اوپک به شیر پیر و موجودی بی‌آزار و بدون دندان تبدیل شده است». او معتقد است «پیشرفت‌های فناوری در سال‌های اخیر تولید نفت شیل را برای آمریکا در قیمت‌های پایین نفت هم سودآور کرده است و جبهه اوپک و روسیه به‌خوبی از این موضوع آگاه‌اند» و دقیقا به همین علت بود ک آقای اوباما تأکید داشت دیگر خاورمیانه اولویت اساسی آمریکا نیست!

ادامه در صفحه ۸

Technically Recoverable Shale Gas Resources by Country

Country	Reserves
Algeria	231
Argentina	774
Australia	396
Bolivia	48
Brazil	226
Canada	388
Chile	64
China	1,275
Colombia	19
Denmark	23
France	180
Germany	8
India	63
Libya	290
Lithuania	4
Mexico	681
Morocco	11
Netherlands	17
Norway	83
Pakistan	51
Paraguay	62
Poland	187
South Africa	485
Sweden	41
Tunisia	18
Turkey	15
Ukraine	42
.U.K	20
United States	862
Uruguay	21
Venezuela	11
Western Sahara	7
Total (rounded)	622,6

Reserves are in trillions of cubic feet

خبر

افزایش ۲۰ درصدی حداقل حقوق کارمندان دولت نهایی شد

● شورای نگهبان استفساریه مجلس شورای اسلامی درخصوص جزء ۱ بند الف تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۹۷ را مغایر قانون اساسی تشخیص نداد و به‌این‌ترتیب افزایش ۲۰درصدی حقوق حداقلی‌بگیران در دولت اعمال خواهد شد. به گزارش تسنیم، شورای نگهبان طرح استفساریه مجلس شورای اسلامی درخصوص افزایش ۲۰درصدی حقوق کارمندان حداقلی‌بگیر دولت را مغایر موازین و قانون اساسی تشخیص نداد.

در استفساریه‌ای که در مجلس شورای اسلامی انجام شده و مکاتبه آن توسط رئیس مجلس صورت گرفته بود، نمایندگان منظور از افزایش پلکانی نزولی حقوق مندرج در جزء ۱ بند الف تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۹۷ کل کشور که طبقات پایین‌تر از درصد افزایش بیشتری برخوردار باشند، افزایش پایین‌ترین طبقه را ۲۰ درصد دانسته بودند.

در ادامه نیز دبیر شورای نگهبان در پاسخ به علی لاریجانی رئیس مجلس، اعلام کرد شورای نگهبان مصوبه مذکور در مجلس شورای اسلامی را مخالف و مغایر موازین و قانون اساسی تشخیص نداده است.

تورم تولیدکننده فصل زمستان ۱۷/۳ درصد افزایش داشت

● به گزارش تسنیم و به نقل از مرکز آمار ایران، نتایج شاخص قیمت تولیدکننده کل کشور و بخش‌های اصلی و اختصاصی، در فصل زمستان ۱۳۹۶، به شرح ذیل است: شاخص کل قیمت تولیدکننده، در فصل زمستان ۱۳۹۶، به عدد ۲۵۱,۷ رسید که نسبت به شاخص فصل قبل (۲۴۲,۷)، ۳,۷ درصد و شاخص فصل مشابه سال قبل (۲۱۴,۶)، ۱۷,۳ درصد افزایش داشته است.

درصد تغییرات میانگین شاخص کل قیمت تولیدکننده در چهار فصل منتهی به فصل زمستان سال ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل (نرخ تورم تولیدکننده) معادل ۱۲,۹ درصد بوده که نسبت به تورم چهار فصل منتهی به فصل پاییز سال جاری (۱۰,۵ درصد) افزایش داشته است.